

De Wet natuurbescherming

— Anne Reichgelt (Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren)

foto's Hans van den Bos en Wikipedia

Als bevoegd gezag zijn de provincies in de praktijk bepalend voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming. Dat was de conclusie van het artikel 'Werk-schuurbijeenkomsten Wet natuurbescherming' in het januarinummer (2017) van dit Vakblad. Op papier leek dat er maar weinig zou gaan veranderen, maar hoe pakt dit uit in de praktijk? De afgelopen periode hebben we deelnemers van de werkschuurbijeenkomsten van de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren gevraagd om hun ervaringen met de Wet natuurbescherming met ons te delen.

> Wennen

"De veranderingen betekenen in de praktijk in eerste instantie meer werk. Nieuwe regels betekent nieuwe verdieping in de materie en wennen aan de wijzigingen," zegt Adinda Crans, projectmanager bij Natuurmonumenten. De coördinator van de buitengewoon opsporingsambtenaren van Staatsbosbeheer in Overijssel, Jeroen Buunen moet wennen aan de plaats van de wetsartikelen in de nieuwe wet, zoals over jacht, beheer

en schadebestrijding. Vooral ook omdat er in de nieuwe wet vaker wordt verwezen naar bijlagen.

Kapmeldingen

Een aantal mensen vindt dat onder de nieuwe wet de kapmelding via de provincie omslachtiger is geworden. Dat komt volgens Kirsti Zwaard, projectmedewerker ecologie bij Bosgroep Zuid Nederland, omdat in een digitaal loket dezelfde gegevens steeds opnieuw moeten worden ingevuld, terwijl zij dit vroeger eenvoudig vanuit een oude melding kon kopiëren. Een verschil is ook dat in sommige provincies de meldingstermijn voor kapmeldingen twee weken langer is geworden. In Drenthe, Noord-Brabant, Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland is de meldingstermijn, net als onder de Boswet nog steeds vier weken, maar in de andere provincies geldt nu een termijn van zes weken. Bij zes weken moet je dus langer van tevoren bedenken wanneer je waar gaat vellen. "Hierdoor wordt de planning in projecten krappert en ben je minder flexibel in de uitvoering van projecten," zegt Zwaard. De provincie Drenthe biedt als een van de weinige provincies de mogelijkheid van een generieke ontheffing van de meldplicht. Mooi dat de provincie hiermee vertrouwen geeft aan de beheerder, zegt Marike van der Paauw, coördinator natuurbeheer bij Natuurmonumenten in Drenthe. "Maar helaas is het ons nog steeds niet gelukt om deze

generieke ontheffing te ontvangen. In november 2016 zijn we daar al over in overleg geweest met de provincie, maar nog steeds moeten we elke kap apart melden. De contacten met de provincie zijn over het algemeen prettig, maar dit uitstellen is wel erg jammer."

Artikel 4.6 van de Wet natuurbescherming bepaalt wat de bevoegdheden zijn van gemeenten als het gaat om houtopstanden. Max Bugter, rentmeester in Winterswijk, ervaart inmiddels wat het betekent als de gemeente gebruik maakt van de ruimere bevoegdheden die het wetsartikel biedt. Voorheen hoefde Bugter een kap enkel te melden, maar nu moet hij een volledige omgevingsvergunningprocedure doorlopen. In de voorwaarden van de uiteindelijke vergunning staat welke bomen moeten blijven staan of welke soorten geplant moeten worden.

Soortbescherming

In de praktijk van de soortbescherming is nog niet veel veranderd. De Gedragscode bosbeheer en de Gedragscode natuurbeheer zijn nog hetzelfde als onder de Flora- en faunawet. De Gedragscode bosbeheer is geldig tot de nieuwe is goedgekeurd en die zit momenteel nog in het goedkeuringstraject. De Gedragscode natuurbeheer is tot 19 december 2021 te gebruiken. Harm Dottinga, jurist bij Vogelbescherming, merkt dan ook weinig actie op dit vlak: "De meeste provin-

in de praktijk

roek

ringmus

das

cies lijken nog maar weinig werk te maken van hun taken voor actieve soortenbescherming, bijvoorbeeld door actieplannen of programma's op te stellen voor bedreigde soorten. Wel zien wij steeds meer belangstelling voor de mogelijkheden die de wet biedt voor het koppelen van actieve en passieve bescherming, vooral bij natuur in de stedelijke omgeving. Een voorbeeld daarvan is de gedragscode natuurinclusief renoveren die onlangs door het ministerie van Landbouw Natuur en Visserij is goedgekeurd.

De gevolgen van de decentralisatie zijn wel steeds duidelijker zichtbaar, meent Dotinga. Provincies voeren de wet allemaal net iets anders uit, waardoor de regionale verschillen steeds groter worden. Zo heeft de provincie Limburg onlangs zijn eigen beleid geformuleerd voor jaarrond beschermde nesten dat afwijkt van het nationale beleid. Limburg hanteert een kortere lijst met soorten waarvan het nest jaarrond is beschermd en een aparte lijst met soorten waarvoor alleen getoetst hoeft te worden dat er voldoende functioneel leefgebied in de omgeving aanwezig blijft. "Op de Limburgse lijst met jaarrond beschermde soorten staat een aantal interessante soorten zoals boerenwaluw, bosuil, huiszwaluw, raaf en torenvalk. Het lijkt mij een verbetering dat die nesten daar jaarrond beschermd zijn. Maar ik mis soorten als blauwe reiger en nachtegaal. Wel jammer dat Limburg de nieuwe Rode Lijst niet heeft

meegenomen".

Ook de manier waarop provincies omgaan met jacht, schadebestrijding, overlastbestrijding en faunabeheer loopt volgens Dotinga zeer uiteen. "Sommige provincies zoeken de grenzen van de wet op door brede vrijstellingen van de verboden te verlenen. Zelfs voor soorten waar het slecht mee gaat of waarvoor Nederland een belangrijke internationale verantwoordelijkheid heeft. Zo zijn voor smient in Zuid-Holland, Limburg en Utrecht, voor ringmus in Limburg en roek in Fryslân, Gelderland, Limburg en Utrecht vrijstellingen verleend voor schade- en overlastbestrijding, terwijl het slecht gaat met deze soorten."

Zorgen

Over het algemeen vinden de geïnterviewden dat de natuur in Nederland onder de Wet natuurbescherming slechter is beschermd. Bea Peeters-Nillesen, coördinator bij IVN Rijk van Nijmegen, merkt bijvoorbeeld dat veel muurplanten niet meer beschermd zijn. Sjaak van Dijk, boswachter Sallandse Heuvelrug bij Staatsbosbeheer, betreurt dat de das minder beschermd is. Ook vindt hij het een stap achteruit dat in de nieuwe Wet natuurbescherming staat dat in de Natura 2000-gebieden weer gejaagd mag worden.

Rosalie Martens, boswachter ecologie bij Natuurmonumenten in De Wieden, maakt zich zorgen over het toestaan van verstoring. "In de nieuwe

Wet natuurbescherming is het broedseizoen niet meer heilig. Je mag nog steeds geen nesten of legfels vernietigen, maar verstoring is toegestaan. Een ecooloog moet beoordelen wat de staat van instandhouding is. Dit betekent dat je aan het werk kan als een soort in een gunstige staat van instandhouding verkeert. In het veld zou dit weleens kunnen gaan leiden tot onduidelijkheid. Want wanneer verkeert een soort nu precies in een gunstige staat van instandhouding?" Jeroen Buunen maakt zich vooral zorgen over de bewijslast bij overtredingen. "Als opsporingsambtenaar moet je bij de nieuwe wetgeving vaker aantonen dat er sprake is van het opzettelijk begaan van een overtreding. Dit maakt het moeilijker om een verdachte te verbaliseren en de zaak rond te krijgen."

Positief

Maar er zijn ook mensen die positief zijn over de soortbescherming door de provincies. Henk Aasman van Dolmans Landscaping Group merkt op dat "de provincie meer aandacht besteedt aan wat er buiten gebeurt." Hij is van de elf respondenten de enige die vindt dat de natuur in Nederland beter is beschermd onder de Wet natuurbescherming. Hij ziet dat de controle strenger is en dat de handhaver beter is voorbereid.<

a.reichgelt@vbne.nl